

Uunga:

Inatsisartunut ilaasortaq Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqtigiit

Aqqaluaq B. Egede-imit apeqqutinut nr. 239-imiittunut akissutit

30-09-2016
Sagsnr. 2016 - 14214

Apeqqu 1.

Postboks 1601
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 50 00
Fax (+299) 32 56 00
E-mail: isiin@nanoq.gl
www.nanoq.gl

Naalakkersuisut suliffeqarfinnik aallartitsinissamik periarfissat oqilisarniarlugit iliuusissat suut ingerlappaat?

Akissut:

Naalakkersuisut inuussutissarsiornermut inatsisinik iternga tikillugu nutarterineramik aallartitsisimapput, inuussutissarsiortunut atugassarititaasut pitsaanerpaat pilersissinnaajumallugit.

Inatsimmi allannguinerit ilaat suliarineqarpoq Inatsisartut upernaap ataatsimiinneranni akuersissutigineqartoq tassaavoq, Nunami inuussutissarsiutinut tunngatillugu inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 3. december 2012-meersumi, periarfissaqartitsilerneq aallarnisaasartunik ineriartortitsinernik aallartitsisarnissanut. Tamanna isumaqarpoq aallarnisaasut piffissami qaammatit 24-it angullugit sivissuseqarsinnaasumi siunnersorneqarnermik siunnerfilersukkamik aalluseqqissaarnikkut isumasioqatigiittarnikkullu sullinneqarsinnaalernerat, nammineq suliffeqarfimmik aallarnisaasanermi ineriartortitsinermilu aallarnisaasup ingerlataani. Allanguut atortuulerpoq 1. juni 2016.

Tamatuma saniatigut inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu nalunaarummi nunami inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 20, 3. december 2012-meersumi killiliussat immerneqarsimasut nutarteriffigineqarput, taamaasilluni maanna ersarissisinneqarluni aamma inatsisitigut periarfissaqartitsisoqartoq inuussutissarsiutini sammivinnut aalajangersimasunut, takornariartitsinermut aamma sermimik imermillu suliniutinut tunngasuni tapiissuteqartoqarsinnaasoq.

Ataatsimut isigaluni inuussutissarsiornermik siuarsaaneq pillugu nalunaarutip periarfissaqartilerpaa sammivinnut tulliuttunut tallimanut tapiissuteqartoqarsinnaanera: qiortagaq (professionel-iusumit siunnersortimit ikiorserneqartarneq), nioqutissianik ineriartortitsineq, avammut niuernissamik suliniutini ikiorsiissutit, kalaallit inuussutissaataannik nioqutissiornermik siuarsaaneq kiisalu sermimik imermillu suliniutit

kiisalu takornariartitsinermi suliniutit siuarsarneqarnerat. Allannguutit atortuulerput ulloq 1. juli 2016.

Ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsimmut allannguutit Inatsisartut upernaakkut 2016-imi ataatsimiinneranni akuersissutigineqarput, taamalu naatsorsuutigineqarpoq periarfissaalissasoq aallarnisaasut ingerlatseqatigiiffiannik (IVS) pilersitsisinnaaneq 1 kronimik ingerlatseqatigiiffik aningaasaateqartillugu 1. januar 2017-imiit.

Apequt 2.

Suliffeqarfiutillit taamalillunilu inuussutissarsiorfinnik amerlisaaneq qulakkeerniarlugu suliffeqarfimmik 1 kr.-imik akiliilluni suliffeqarfimmik aallartitsisinnaaneq periarfissaalerpa? / qaqugu periarfissaalissava?

Akissut:

2016-imi upernaakkut ataatsimiinnermi ingerlatseqatigiiffiit pillugit inatsisip allannguutai Inatsisartunit akuersissutigineqarput.

Inatsisip allannguutaa (peqqussut) aallarnisaasut ingerlatseqatigiiffiinut tunngasuuvog (IVS) naatsorsuutigineqarpoq atortuulissasoq ulloq 1. januar 2017, taamaalineranilu periarfissaalissaaq aallarnisaasutut ingerlatseqatigiiffimmik 1 kr. -imik aningaasanik pigisalimmik aallartitsisinnaaneq.

Apequt 3.

Suliffissaaleqineq appartinniarlugu naalackersuisut qanoq iliuuseqarpat?

Akissut:

Suliffeqarnermi periusissiaq "Suliffeqarneq toqqissisimanartoq" 2015-imeersoq suliniutinik 16-inik imaqarpoq, taakkualu tamarmik Kalaallit Nunaanni suliffeqarnerup aamma suliffissaqartitsinerup annertuutigut aaqqissuuteqqinneqarneranni tunngaviupput. Taanna nassaassaavoq quppersakkami www.nanog.gl -imi. Saqqummersitani arlaqartuni ukiuni kingullerni oqaatigineqartarpoq suliffissaqartitsineq pingasunik ajornartorsiuteqartoq: Ilinniarsimassutsip inuiaqatigiinni ataatsimut isigaluni appasinnera, nunatta isorartussusiani unammilligassat, suliffissarsortut suliffissat eqqaaniittangimmata, aamma sulisussarsiornermi naammattumik pitsaassusilimmik suleriarsinnaannginneq. Suliffeqarnermi periusissiap taamaattumik unammilligassat pineqartut sammivai.

Apeqquut 4.

Suliffissaaleqisut qassiuppat?

Akissut:

Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik qaammatikkaartumik "Suliffissarsiortutut nalunaarsukat" naatsorsuutaannik saqqummiisarpoq, periarfissaqarporlu www.stat.gl aqutugalugu nalunaarsuutit pisartagarilernissaat. Saqqummiinermi kingullermi (august 2016) takutinneqarpoq nunatsinni suliffissarsiortutut nalunaarsorsimasut 2.399-nik amerlassuseqartut.

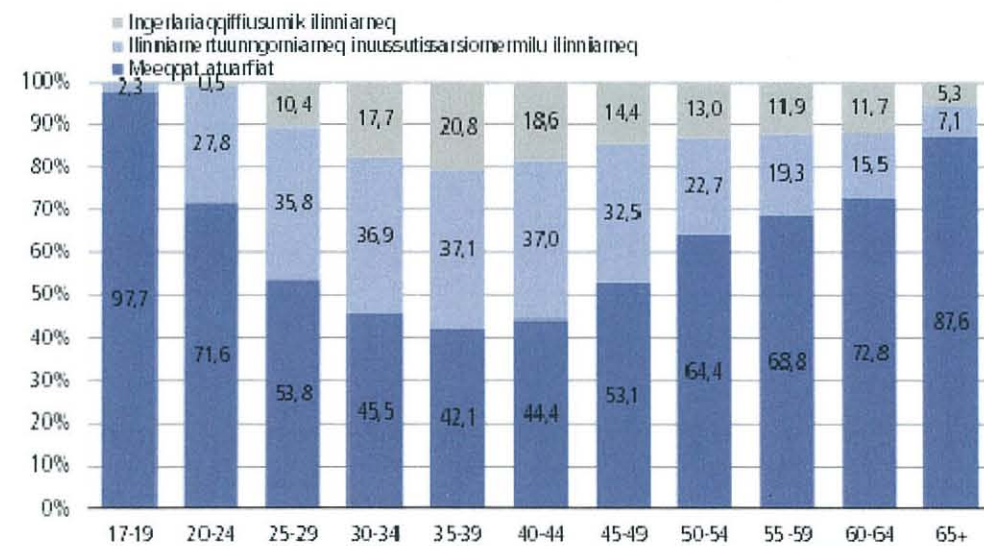
Apeqquut 5.

Inuusuttut uniinnarsimasut ilinniannngitsullu qassiuppat?

Akissut:

Apeqquut akissuteqarfigissallugu ajornakusoorpoq, taamak siammasitsigisumik aperisoqartillugu. Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfiullu saqqummersittagaa "Innuttaasut ilinniarsimassusaat 2015" aallaavigissallugu toqqarsimavarput. Saqqummersitaq tamarmiusoq Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfiup quppersagaani uani takuneqarsinnaavoq; <http://www.stat.gl/publ/da/UD/201604/pdf/2015%20Befolkningens%20uddannelsesprofil.pdf>

Figuri 3. 2015-imi innuttaasut ilinniakkani naammassisimasaasa qaffasissusiat

Apeqquut 6.

Inuusuttut uniinnarsimasut qassit piareersarfinnut isertinneqarsimappat?

Akissut.

Inatsisartut inatsisaata nr. 28, 9. december 2015-imeersup, suliffissanut, ilitsersuisarnernut, pikkorissaqqinnernullu qitiusumik ingerlatsiviit pillugit akuersissutigineqareernerata kingorna Naalakkersuisut aalajangerput qitiusumik ingerlatsiviit nutaat Majoriaq aterilissagaat.

Atuagarsornerunngitsumik aamma atuagarsornermik ingerlatsineq nalinginnaasoq august-i qaammat aallartittarpoq. Taakkua AEU-tut, FA-tut imaluunniit sannavinni asigisaannilu ingerlanneqarajuttarput. Ingerlatat taamaattut nalinginnaasumik qaammatinik 10-nik sivisussuseqarajupput, innuttaasulli ilaat ima ikiortariaqartigisinnasarpup, atuagarsornerunngitsumik ingerlatseqqaartariaqartarlutik, atuagarsornermik aallartitsinnginnerminni.

1. august 2015-imiit ulloq manna tikillugu (22. sept. 2016) pikkorissaqqinnermik Majoriaq-mi inuit 992-it ingerlatsippup.

Apeqquut 7.

Nunatsinni suliffeqarfiit aamma suliffissat amerlassusaat ukiut kingullit arfi-neq – marluk qanoq kisitsisinngorlugit isikkoqarpat?

Akissut:

Suliffeqarfiit nalunaarsorneqarsimasut amerlassusaat tabelimi uani ataani ersersinneqarput (Uannga: Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik).

Ingerlatsiviit nalunaarsukkat 2008-2014							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Katillugit	3895	3775	3778	3869	4024	4077	4017

Tabeli nassaassaavoq www.stat.gl -imi.

Suliffissanut tunngatillugu apeqqummut oqaatigineqassaaq Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfimmit kisitsisinik paasissutissanik saqqummiisoqartanngimmat takutitsisunik suliffissanik qassinik piffissami aalajangersimasumik pilersitsisoqarsimanersoq pillugu.

Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik suliffeqarnermut tunngatillugu kisitsisinik paasissutissanik immikkoortunik pingasunik saqqummiisarpoq: suliffiit pillugit, sulif-

fissaaleqisut pillugit aamma sulisinnaasut pillugit kisitsisit paasissutissat. Suliffiit pillugit kisitsisit paasissutissat agguarneqartarput pingaarnertut suliffeqartunut aamma sanitaatigooralugu suliffeqartunut.

Akissummi uani atorneqartarput agguaqatigiissitsinikkut pingaarnertut suliffilinni kisitsisit, suliffinnik pilersitsiortornermi pissutsit takutinniarlugit.

Nuna tamakkerlugu suliffillit naatsorsorneqarnerisa ineriartornerat piffissami 2010 – 2014 uani tabelimi ersipput, kisitsisinit www.stat.gl -imit suliaasut:

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Suliffillit	Ukiumi allannguutit	Suliffillit	Ukiumi allannguutit	Suliffillit	Ukiumi allannguutit	Suliffillit	Ukiumi allannguutit	Suliffillit	Ukiumi allannguutit
Katillugit	25583	-281	25489	-94	25501	12	25461	-40	25167	-294

Kiisalu 2015-imi 2016-imitulli suliffissaaleqisut amerlassusaat ikileriarsimapput, tamannalu qularnangitsumik pingaarnertut suliffeqartunut kisitsisini 2015 aamma 2016-imi malugineqarsinnaassapput.

Apeqquut 8.

Suliffissaaleqisut ikilineranni suliffissaaleqisut suliffinnut sunut sulilersinneqarsimappat?

Akissut:

Piffissami 2010-2014-imi (kisitsisit kingulliit) suliffillit amerleriaateqarsimapput, qaamatikkaartumik agguaqatigiissillugit inuussutissarsiutini; aalisarneq, piniarneq aamma nunalerineq, niuernerme kiffartuussinerit kiffartuussiviillu sinnerini.

Inuussutissarsiutit sammivii taakkua pingasut ataatsimut katillutik 2010-mi 6.380-inik sulisoqarput, 2014-milu 6744-nik sulisoqarlutik, qaffariaat 364-iulluni. Tamatumalu kingorna suliffissaaleqisut aamma ikileriarsimapput, kisiannili kisitsisit paasissutissat sumi suliffeqalersimanersut pillugit aatsaat naatsorsueqqissaartarfimmiit takuneqarsinnaalissapput november 2016-imi.

Apeqquut 9.

Aalisarnermut isersimappata tamarmik taava qanoq amerlatigisunik aalisarnermut akuersissutininik nutaanik tunisisoqarsimava?

Apeqquummut 9-mut akissutissaq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfimmiit piniarneqarsimavoq:

2012-ip kingorna sinerissamut qanittumi umiatsiaararsortunut aamma angallatinut akuersissutininik 20.653-inik tunniussisoqartarsimavoq, ataani skemami takutinneqartutut. Periarfissaqanngilaq oqaatigissallugu akuersissutit – licens-it – qassit inunnut suliffissaaleqisunut tunniunneqarsimanersut. Taamaattoq oqaatigineqarsinnaavoq umiatsiaararsortunut akuersissutit ukiuni kingullerni marlunni annertuumik amerleriarsimasut.

Akuersissutit 2012-2016-imi tunniunneqarsimasut:

Ukioq	Umiatsiaaqqat	Angallatit
2012	3105	589
2013	2687	528
2014	3140	549
2015	4273	630
2016	4556	596

Akuersissutit – licensit – tunniunneqarsimasut atuupput Kalaallit Nunaata sineriaani nunamut qanittumi qaleralinnut, saarullinnut, arnarlunnut aamma kapisilinnut.

Apeqquut 10.

Suliffissaaleqisut ukiut kingulliit arfineq-marluk ingerlaneranni amerlassusaat kisitsisinngorlugu saqqummiunneqarsinnaappat?

Akissut:

Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfiup ukiut tamaasa suliffissaaleqisut naatsorsuutaat saqqummiuttarpai, taakkualu pisartagarineqarsinnaapput nalunaarluni www.stat.gl -imut. Kisitsisit paasissutissat taamaattut aamma naatsorsueqqissaartarfiup qarasaasiaani ujarneqarsinnaapput.

Kisitsisinik paasissutissanik assigiaartunik peqarpoq suliffissarsiortut nalunaarsukkat juli 2013-imiit juli 2016-imut eqqarsaatigalugit. 2013-i sioqqullugu nunaqarfinni suliffissarsiortut kisitsisini ilaasanngillat, kisitsisit taakkua atorsinnaanngimmata. Agguqa-

tigiissillugu suliffissarsiortutut nalunaarsukkat ukiut tamaasa juli qaammat aakua:

Ukioq	Juli 2013	Juli 2014	Juli 2015	Juli 2016
Amerlassu- tsit	3.382	3.360	2.986	2.433

Apequt 11.

Illoqarfinni sorlarni suliffissaaleqisut ikileriarnerpaasimappat?

Akissut:

Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqissaartarfik qaammatikkaartumik naatsorsuinernik saqqummiisarpoq "Suliffissarsiortutut nalunaarsukkat", taakkualu pisartagarineqarsinnaapput uunga nalunaarluni www.stat.gl. Saqqummiussinerni tamani appariaatit aamma qaffariaatit illoqarfikkaartumik takusassiarineqartarput.

August 2016 -imi suliffissaaleqisut ikileriarnerat annerpaaq takuneqarpoq, ukiumut siulianut sanilliullugu, Sisimiuni, Aasianni, Qasigiannuani, Qeqertarsuarmi aamma Upernavimmi.

Apequt 12.

Illoqarfinni sorlarni suliffissat amerleriarnerpaasimappat?

Akissut.

Aallarniutigalugu oqaatigineqassaaq akissut tunngaveqarmat paasissutissanik nassuiaatinillu apequtip 7-ip akineqarnerani atorineqartunik. Tamatuma saniatigut eqqaaneqarsinnaavoq kisitsisit pigineqartut nunap immikkoortukkaartumik immikkoortitersimmamata, illoqarfikkaartumiunngitsoq.

Piffissami 2010-2014 Nuummi (eqqaanilu / distriktimi) pingaarnertut suliffeqartut amerleriaataat annerpaaq misigineqarpoq, 8377-iniit 8712-inut siuariartoqarmat, siuarlaat 335-iulluni.

Siuariaat tamakkiisumik annertunerpaamut tulliulluni piffissami pineqartumi tassani Tasiilami (eqqaanilu / distriktimi) tassaavoq pingaarnertut suliffeqartut 46-nik amerleriarnerat, pingajuattullu annertunerpaani Kangaatsiami (eqqaanilu / distriktimi) pingaarnertut suliffeqartut 7-inik amerleriamata.

Paasissutissat nalunaarneqartut nassaassaapput www.stat.gl -imi.

Aamma takuuk tabeli apeqqummut 13-imut akissummiittoq.

Apeqquut 13.

Illoqarfiit nunaqarfiillu tamarmik suliffissanik qanoq amerlatigisunik qanorlu patajaassuseqartigisunik inuussutissarsiorfiunerat takusinnaajumallugu kisitsisinnngorlugit saqqummiunneqarsinnaanerpata Naalakkersuisuniit?

Akissut.

Ataani tabeli-mi takussutissiarineqarput pingaarnertut suliffillit piffissami 2010 – 2014 illoqarfinnut eqqaamiui ilanngullugit naatsorsukkani. Kisitsisaatigineqanngillat illoqarfikkaartumik nunaqarfikkaartumillu immikkoortitsigaasutut, kisitsisillu aamma aallaaveqarput apeqquutit 7-ip aamma 12-ip akineqarneranni tunngaviusunik.

	2010		2011		2012		2013		2014	
	Suliffillit amerlassusaat	Ukiumi allannguutit	Suliffillit amerlassusaat	Ukiumi allannguutit	Suliffillit amerlassusaat	Ukiumi allannguutit	Suliffillit amerlassusaat	Ukiumi allannguutit	Suliffillit amerlassusaat	Ukiumi allannguutit
Total	25583	-281	25489	-94	25501	12	25461	-40	25167	-294
Nanortalik	703	-58	685	-18	676	-9	665	-11	654	-11
Qaqortoq	1510	-105	1530	20	1493	-37	1480	-13	1458	-22
Narsaq	779	-11	782	3	742	-40	734	-8	727	-7
Ivittuut	87	-14	86	-1	36	-50	11	-25	3	-8
Paamiut	707	-31	674	-33	678	4	687	9	641	-46
Nuuk	8377	119	8515	138	8707	192	8847	140	8712	-135
Maniitsoq	1514	-14	1517	3	1507	-10	1435	-72	1451	16
Sisimiut	3106	-13	2978	-128	3015	37	3018	3	3025	7
Kangaatsiaq	421	-10	397	-24	391	-6	411	20	428	17
Aasiaat	1410	25	1417	7	1409	-8	1347	-62	1353	6
Qasigiannnguit	611	12	608	-3	570	-38	589	19	593	4
Ilulissat	2340	25	2336	-4	2273	-63	2268	-5	2218	-50
Qeqertarsuaq	377	-19	372	-5	362	-10	382	20	377	-5
Uummannaq	1082	-51	1044	-38	1068	24	1050	-18	1020	-30
Upernavik	1084	-84	1061	-23	1085	24	1042	-43	1030	-12
Qaanaaq	272	-3	253	-19	256	3	243	-13	264	21
Tasiilaq	916	-26	947	31	941	-6	984	43	962	-22
Ittoqqortoormiit	164	-9	154	-10	154	0	142	-12	137	-5

Tabeli tunngaveqarpoq kisitsisunik www.stat.gl -imeersunik.

2015-imi aammalu 2016-imi suliffissaaleqisut ikileriarsimapput, tamannalu qularnanngitsumik pingaarnertut suliffeqartunut kisitsisini ukiuni marlunni taakkunani ersissaaq, kisitsisit paasissutissat Kalaallit Nunaanni naatsorsueqqisaartarfimmit naammassillugit saqqu-mmiunneqarpata.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Vittus Qujaukitsoq